

2020

Opsamling på tematisyn om kontaktpersonordningen

Hvis en borger har været udsat for en forbrydelse og er i kontakt med politiet eller anklagemyndigheden, skal borgeren opleve at blive mødt og hjulpet ordentligt fra første kontakt til sagens afslutning.

Som led i arbejdet med at skabe øget nærhed og tryghed for borgerne har Rigspolitiet og Rigsadvokaten haft fokus på at styrke ordningen om brugen af kontaktpersoner til forurettede i straffesager. Rigspolitiet har i 2019 udarbejdet en vejledning om kontaktpersonordningen, som nærmere beskriver anvendelsesområdet for ordningen, hvem der skal udpeges som kontaktperson og hvornår, samt hvad rollen som kontaktperson indebærer.

De regionale statsadvokater har i 1. halvår af 2020 ført et særligt tilsyn med politikredsene's anvendelse af kontaktpersonordningen.

Tilsynet har haft fokus på, om der udpeges en kontaktperson for forurettede i alle relevante sager, samt om retningslinjerne for vejledning og underretning af den forurettede i Rigspolitiets vejledning om kontaktpersonordningen følges.

Formålet med tilsynet har således været at belyse, om kontaktpersonordningen er implementeret i politikredsene og følges i praksis.

Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg

August 2020

Tilsynets hovedresultater

- Statsadvokaterne har gennemgået 130 sagsskemaer vedrørende kontaktpersonordningen i 1. halvår 2020. Samlet set var der i næsten halvdelen af sagerne udpeget en kontaktperson for forurettede. I 1. kvartal 2020 var der udpeget en kontaktperson for den forurettede i 31 % af sagerne, og i 2. kvartal 2020 var der udpeget kontaktperson for den forurettede i 61 % af sagerne.
- I de sager, hvor der var udpeget en kontaktperson, blev den forurettede i overvejende grad vejledt korrekt om muligheden for beskikkelse af en bistandsadvokat og erstatning, kontaktpersonordningen og rettigheder og pligter for vidner. Derudover er forurettede i de fleste sager ligeledes korrekt orienteret om væsentlige sagsskridt.
- Der er i 45 af de 61 sager, hvor der er udpeget en kontaktperson, ikke sket korrekt underretning om, at forurettede har mulighed for at få underretning om gerningsmandens udgang mv., hvilket svarer til 74 % af de sager, hvor der er udpeget en kontaktperson.
- Der er ikke udpeget kontaktpersoner i 69 af sagerne, hvilket i 29 af sagerne efter statsadvokaternes opfattelse skyldes en fejl svarende til 42 % af de sager, hvor der ikke er udpeget en kontaktperson. Dertil kommer yderligere 4 sager, hvor det ikke er registreret på sagen, at der har været udpeget en kontaktperson, men hvor det fremgår af sagerne, at der har været tæt kontakt mellem efterforskeren og den forurettede. I de resterende 36 sager, hvor der ikke er udpeget kontaktperson svarende til 52 %, er det statsadvokaternes vurdering, at det er korrekt, at politikredsene har undladt at udpege en kontaktperson.
- Politikredsens egenkontrol viser overordnet det samme billede, som statsadvokaternes gennemgang har vist.

Initiativer og udviklingstiltag

Der er i alle politikredse udarbejdet retningslinjer for, hvordan kontaktpersonordningen lokalt skal administreres. Statsadvokaterne har

givet politikredsene feedback på de udarbejdede retningslinjer, ligesom statsadvokaterne har udbredt best practice med udgangspunkt i retningslinjerne.

Derudover har politikredsene i forbindelse med de kvartalsvise afrapporteringer til statsadvokaterne redegjort for yderligere iværksatte initiativer som f.eks. udarbejdelse af sagsskema og tjekliste, møder med relevante personalegrupper, feedbackordning og øget controlling på området, herunder opfølgning på anmeldte forhold, der umiddelbart skønnes omfattet af kontaktpersonordningen.

Statsadvokaterne har indskærpet over for politikredsene, at der skal udpeges kontaktpersoner i alle de relevante forhold, og at de forurettede skal vejledes korrekt. Derudover har statsadvokaterne understreget over for politikredsene, at det skal registreres på sagen, at der er udpeget en kontaktperson for den forurettede, og at kontakten mellem den forurettede og kontaktpersonen skal registreres.

Endelig har statsadvokaterne holdt møder med kvalitetscheferne i politikredsene, hvor tilsynet og implementeringen af kontaktpersonordningen ligeledes er blevet drøftet.

Statsadvokaternes bemærkninger

Statsadvokaterne finder det positivt, at andelen af sager, hvor der er udpeget en kontaktperson for den forurettede, er steget markant fra 1. kvartal 2020 til 2. kvartal 2020. Derudover er det positivt, at der generelt vejledes korrekt og fyldestgørende i de sager, hvor der er udpeget en kontaktperson.

Tilsynet har imidlertid vist, at der forsat er udfordringer med, at der ikke bliver udpeget en kontaktperson i alle relevante sager, samt at der i en større del af sagerne ikke sker korrekt vejledning af forurettede om muligheden for at blive underrettet om gerningsmandens udgang mv.

Det bemærkes, at enkelte politikredse har henledt opmærksomheden på, at formkravene i afhøringskabelonen i politiets sagsstyringssystem POLSAS

ikke oplister alle de relevante vejledningspunkter, hvilket kan være én af årsagerne til, at der ikke i alle sager vejledes korrekt.

Endelig har tilsynet vist, at der i politikredsene har været udfordringer med, at det ikke i alle sager registreres på sagen, at der er udpeget en kontaktperson, og at kontaktpersonens kontakt til den forurettede heller ikke bliver registreret i alle tilfælde. Det er politikredsenes opfattelse, at der bliver udpeget kontaktpersoner, og at forurettede bliver vejledt og underrettet i et større omfang, end det er registreret på sagerne.

Det er statsadvokaterne opfattelse, at der i politikredsene er kommet et øget fokus på kontaktpersonordningen, og at alle politikredse har iværksat relevante initiativer på området. Det bemærkes dog, at flere politikredse har henledt opmærksomheden på, at effekten af de iværksatte initiativer ikke synes at være slået fuldt igennem på nuværende tidspunkt.

Selvom det fremgår af tilsynet, at der er sket en forbedring fra 1. kvartal 2020 til 2. kvartal 2020, er der forsat behov for, at der i politikredsene fastholdes et stort fokus på, at kontaktpersonordningen implementeres korrekt og i alle dele af politikredsene, herunder at der udpeges kontaktpersoner i alle relevante forhold, at der sker fyldestgørende vejledning og underretning af den forurettede, og at der sker korrekt registrering heraf på sagen.

Samlet set kan statsadvokaterne konstatere, at politikredsene ved udgangen af 1. halvår 2020 endnu ikke udpeger en kontaktperson for forurettede i alle relevante sager og endnu heller ikke i tilstrækkeligt omfang følger retningslinjerne for vejledning og underretning af den forurettede i Rigspolitiets vejledning om kontaktpersonordningen. På den baggrund må resultatet af tilsynet med kontaktpersonordningen efter statsadvokaternes opfattelse betegnes som utilfredsstillende.

Statsadvokaterne vil fremover i deres løbende tilsyn med politikredsene - herunder i forbindelse med tilsynsbesøgene i kredsene i efteråret 2020 - følge udviklingen vedrørende kontaktpersonordningen, således at den positive udvikling fastholdes. Statsadvokaterne vil efter tilsynsbesøgene overveje, om der er grundlag for at anbefale, at der iværksættes et opfølgende tilsyn vedrørende kontaktpersonordningen med fokus på, at der

udpeges kontaktpersoner i de relevante forhold samt at det undgås, at det beror på en fejl, når der ikke udpeges en kontaktperson for den forurettede.
